

“Diepvriesfiguur”; commentaar Symon Algera (15 dec. 2012)

Bijzonder boeiend en onthutsend boek.

- Volledig, goed gedocumenteerd en uitstekend leesbaar, mede door een mooi systeem van verwijzingen naar oude documenten en een vlotte pen
- Mooie combinatie van “historische” beschrijving en het “nu opzoeken en ondervragen” van personen van toen
- Onthutsend om te lezen hoe “men” toen dacht en handelde (niet alleen overheidsdiensten, maar ook bv scholen, die “lastige” scholieren wegzetten als psychiatrisch patiënt)
- Het confronteert de lezer met de vraag: gebeuren de zaken die in het boek beschreven worden, nu ook nog zo? (of gebeurt het nu misschien wel in een andere vorm, het zou naïef zijn om te denken dat er nu heel anders gedacht wordt, terwijl de “hulpmiddelen”, mede door een gebrek aan privacybescherming en door nieuwe technologie misschien nu wel gevaarlijker zijn dan toen)
- Interessant om te lezen hoe visionair (en actueel) de ideeën van Provo, Kabouter en Roel van Duijn waren en hoe innovatief hun wijze van optreden was. Goed dat dit nog eens op papier staat.
- Het boek lijkt een must voor een vak als “maatschappijleer” of “geschiedenis”
- Zeer actueel, een aantal onderwerpen en dossiers is niet afgerond cq gesloten, dat maakt het juist actueel en spannend.

Kanttekeningen.

- Je kunt het boek op twee manieren lezen: (1) als “geschiedschrijving” over de jaren zestig en zeventig en (2) als “rehabilitatie” van Provo, Kabouter en Roel van Duijn; het boek lijkt vooral geschreven voor “rehabilitatie” (zie blz. 198: “.Ik wil die jaren rehabiliteren met mij zelf als voorbeeld.”). Is er bewust voor gekozen om dit doel zo laat in het boek te vermelden? Als je er aan begint te lezen weet je het nog niet; ik heb het boek vooral gelezen als “geschiedschrijving”, voor mij (en ik denk ook voor veel anderen) viel er overigens niets te rehabiliteren.
- De verschillende manieren waarop je het boek kunt lezen bepaalt ook het commentaar dat je er op kunt hebben. Gaat het om “rehabilitatie”: dan is het boek denk ik volledig in zijn opzet geslaagd, zeker als het om Roel van Duijn gaat. Het boek is net zoals de auteur: authentiek, eerlijk en overtuigend. Gaat het om “geschiedschrijving”: dan lijkt het dat de Provo- en Kabouterbeweging erg “uit de wind” worden gehouden, er worden weinig kritische opmerkingen over hun wijze van opereren gemaakt (negatieve uitingen worden bijna steeds toegeschreven aan infiltranten). Waren er niet meer kritische opmerkingen mogelijk of pasten die niet in dit boek?

- Het “terug gaan naar de bron”, zoals in het boek wordt gedaan, is interessant. In sommige gevallen mis ik echter prangende vragen (misschien zijn ze wel gesteld, maar niet vermeld). Twee voorbeelden: (1) bij het bezoek aan de leerkracht Nagelkerke hem confronteren met het feit dat je weggezet werd als psychiatrisch patiënt: geloofde hij dat echt of was dat een “smoesje”? (ik weet het niet, beide is erg, maar als ze het echt geloofden, zou dat onthutsend zijn. (2) bij het bezoek aan Engelen: een belangrijke vraag voor velen: “was de beweging (niet Roel van Duijn zelf!) gewelddadig of niet?” , in het boek wordt aangegeven dat het ging om “ludieke acties met een knipoog” en dat men dat had moeten begrijpen (ik vind dat niet helemaal overtuigend, de mensen die het hadden moeten begrijpen worden in het boek als vrij bekrompen gekarakteriseerd en mag je daar van verwachten dat ze het ludieke zouden zien?). Er staat ergens ook : “dat had Engelen toch moeten weten” (het ludieke karakter). Is hem dat bij het bezoek niet expliciet gevraagd? (dat zou je verwachten, het lijkt me een cruciale vraag). Verder: van sommige personen, ben ik nieuwsgierig wat er van hun geworden is en hoe ze nu over je denken. Voorbeeld: de boeren uit Zeeland en Groningen, maar er zijn er meer.
- Speciaal voor mij als schaker: je schrijft dat je onder invloed van Kropotkin je passie voor het schaken hebt laten varen (blz. 90), maar je legt dit jammer genoeg niet echt uit. Dit zal voor veel lezers (schakers) een vraag blijven.
- Ik vind de titel van je boek niet zo mooi (en ik denk niet zo handig voor een grote verkoop). Ik begrijp de titel natuurlijk en hier zal waarschijnlijk lang over gesproken en gedacht zijn, maar er waren denk ik alternatieven waardoor het boek meer zou zijn “opgevallen”. De titel hangt natuurlijk samen met het doel waarmee je het boek geschreven hebt. (alternatieven die zonder lang nadenken bij me opkomen: “Het levensverhaal van Roel van Duijn” of “Ik beschuldig de AIVD”; ik denk dat ik bij deze titels je boek niet gemist zou hebben en dat geldt denk ik voor meer mensen).

Maar dit zijn slechts kleine kanttekeningen bij een bijzonder boeiend en onthutsend boek